

Praktická pomôcka pre opatrovníkov

Dočasná ochrana pre maloleté osoby bez sprievodu utekajúce z Ukrajiny

Praktická pomôcka pre opatrovníkov

Dočasná ochrana pre maloleté osoby bez sprievodu utekajúce z Ukrajiny

November 2022

Rukopis dokončený v novembri 2022

Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) ani žiadna osoba konajúca v mene agentúry EUAA/FRA nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022

PDF ISBN 978-92-9403-186-0 doi: 10.2847/031678 BZ-07-22-960-SK-N

© Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) 2022

Fotografia na titulnej strane, Valeriy_G, © iStock, 2022

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja. Na použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, na ktorý sa nevzťahuje autorské právo agentúry EUAA, je potrebné vyžiadať povolenie priamo od držiteľa autorského práva.

Obsah

Zoznam skratiek	4
O tomto súbore praktických nástrojov	5
O tomto nástroji o dočasnej ochrane	6
1. Čo je dočasná ochrana?	7
2. Kto sú deti utekajúce z Ukrajiny?	9
3. Čo by ste mali ako opatrovník o dočasnej ochrane vedieť?	11
3.1. Aké práva má dieťa požívajúce dočasnú ochranu?	11
3.1.1. Všetky deti	11
3.1.2. Maloleté osoby bez sprievodu	13
3.1.3. Deti v sprievode opatrovníka formálne ustanoveného ukrajinskými orgánmi	15
3.2. Ako dočasná ochrana funguje?	17
3.3. Ako dočasná ochrana súvisí s inými postupmi?	19
4. Čo by ste mali ako opatrovník robiť?	23
Prílohy	28
Dodatočné zdroje	28
4.1. Pracovný postup pri úlohe opatrovníka v kontexte dočasnej ochrany	30

Zoznam skratiek

Pojem	Vymedzenie
CRC	Dohovor o právach dieťaťa
Členské štáty	Členské štáty Európskej únie
EÚ	Európska únia
EUAA	Agentúra Európskej únie pre azyl
FRA	Agentúra Európskej únie pre základné práva
Krajiny EÚ+	Členské štáty Európskej únie a pridružené krajiny
TPD	Smernica o dočasnej ochrane – smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov
UNHCR	Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov
Vykonávacie rozhodnutie Rady	Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana

O tomto súbore praktických pomôcok

Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) a Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) spojili sily pri vypracovaní súboru praktických pomôcok pre opatrovníkov maloletých osôb bez sprievodu, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu. Cieľom je podporiť opatrovníkov v ich každodenných úlohách a povinnostiach počas konania o azyle, a to aj počas dublinského konania a trvania dočasnej ochrany. Tento súbor praktických pomôcok sa preto bude zaoberať týmito témami:

- dočasná ochrana,
- úvod do medzinárodnej ochrany,
- bežné konanie o azyle,
- osobitné konania o azyle, ako je napríklad dublinské konanie alebo konanie na hraniciach.

Účelom týchto praktických nástrojov je umožniť opatrovníkom lepšie poskytovať deťom informácie a pomáhať im v danom procese, a tým pomôcť deťom, aby lepšie pochopili význam jednotlivých krokov. Zlepší sa tak zmysluplná účasť dieťaťa a jeho schopnosť robiť informované rozhodnutia.

Dobre fungujúce systémy poručníctva alebo opatrovníctva sú základným predpokladom pri podpore najlepšieho záujmu dieťaťa a práv detí. Opatrovník zodpovedá za to, aby boli počas celého príslušného konania zohľadnené všetky právne, sociálne, zdravotné a psychologické potreby dieťaťa, až kým sa pre dieťa nenájde trvalé riešenie.

Pri príprave praktických nástrojov agentúry EUAA a FRA viedli konzultácie s Európskou sieťou pre poručníctvo alebo opatrovníctvo prostredníctvom rýchleho posúdenia potrieb s cieľom určiť ciele a témy, ktorým by sa mali praktické nástroje venovať.

Súbor pomôcok bude obsahovať niekoľko brožúr, vývojových diagramov a plagátov a bude ho možné prispôbiť kontextu krajiny, v ktorej sa opatrovníci a deti spoločne nachádzajú. Práve preto sú tu zahrnuté aj editovateľné textové polia.

Vzhľadom na cieľovú skupinu tohto súboru pomôcok vychádzajú jednotlivé nástroje z príručky agentúry FRA a Európskej komisie o opatrovníctve ⁽¹⁾ a sú v súlade s modulmi agentúry FRA týkajúcimi sa odbornej prípravy pre opatrovníkov ⁽²⁾.

(1) Príručka agentúry FRA a Európskej komisie, *Opatrovníctvo pre deti bez rodičovskej starostlivosti – Príručka na posilnenie opatrovníckych systémov s cieľom uspokojiť osobitné potreby detských obetí obchodovania s ľuďmi*, 30. júna 2014.

(2) Webové sídlo agentúry FRA venované elektronickému učeniu sa, dostupné na adrese: <https://e-learning.fra.europa.eu/>.

O tejto pomôcke o dočasnej ochrane

Táto pomôcka sa zameriava na tému dočasnej ochrany. Ide o prvý výstup zo súboru nástrojov zameraných na opatrovníkov. Jeho cieľom je podporiť opatrovníkov ustanovených členskými štátmi EÚ v ich pomoci deťom vysídleným z Ukrajiny pri registrácii na účely dočasnej ochrany a vykonávaní ich práv.

Pomôcka je rozdelená na štyri časti:

1. Čo je dočasná ochrana?

Všeobecný prehľad ochrany a práv stanovených v smernici o dočasnej ochrane.

2. Kto sú deti utekajúce z Ukrajiny?

V tejto kapitole sa opisujú najčastejšie situácie detí prichádzajúcich z Ukrajiny do EÚ.

3. Čo by ste mali ako opatrovník o dočasnej ochrane vedieť?

Táto kapitola sa zameriava na práva detí, na ktoré sa vzťahuje dočasná ochrana, a na registráciu na účely dočasnej ochrany alebo na účely akéhokoľvek iného právneho postavenia, ktoré je dostupné pre deti a ktoré možno preskúmať.

4. Čo by ste mali ako opatrovník robiť?

Táto kapitola približuje každodenné úlohy, ktoré bývajú s dočasnou ochranou spojené, a opisuje, ako treba v tomto kontexte uplatniť záruky.

Pripojené sú aj dve prílohy obsahujúce:

- a) **d'alšie zdroje** s hypertextovými odkazmi na doplňujúce informácie o dočasnej ochrane,
- b) **pracovný postup** na vizualizáciu hlavných úloh spojených s vašou rolou pri rôznych krokoch v rámci dočasnej ochrany.

Napokon pomôcka ponúka dva druhy doplňujúcich funkcií:

- **modré rámčeky**, čo sú editovateľné textové polia, ktoré môžete vyplniť konkrétnymi informáciami týkajúcimi sa vašej krajiny,
- **rámčeky s tipmi**, kde môžete nájsť užitočné postupy alebo rady spojené s vašou každodennou prácou.

1. Čo je dočasná ochrana?

Dočasná ochrana je výnimočné opatrenie, ktorým sa poskytuje okamžitá a dočasná ochrana v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb z krajín mimo EÚ, ktoré sa nemôžu vrátiť do svojej krajiny pôvodu. Právnym základom je smernica Rady 2001/55/ES ⁽³⁾, ktorá bola prijatá v nadväznosti na konflikty v bývalej Juhoslávii v roku 2001, ale k prvému spúšťaciemu faktoru na jej uplatnenie došlo až v marci 2022 po vojenskej invázii Ruska na Ukrajinu.

V smernici o dočasnej ochrane sa osobám požívajúcim dočasnú ochranu priznáva rad práv ⁽⁴⁾:

- povolenie na pobyt počas celého obdobia ochrany (ktoré môže trvať jeden až tri roky),
- primerané informácie o dočasnej ochrane,
- prístup k zamestnaniu v závislosti od pravidiel vzťahujúcich sa na konkrétnu profesiu, ako aj od politik trhu práce a všeobecných podmienok zamestnávania,
- prístup k vhodnému ubytovaniu alebo bývaniu,
- podľa potreby prístup k sociálnej pomoci alebo finančným prostriedkom potrebným na pokrytie nákladov spojených s pobytom,
- prístup k lekárskej starostlivosti,
- prístup detí k vzdelávaniu,
- činnosti ako vzdelávacie príležitosti pre dospelých, odborná príprava a získavanie praktických skúseností na pracovisku,
- príležitosti na zlúčenie rodiny za určitých okolností,
- záruky prístupu ku konaniu o azyle,
- prístup k bankovým službám, napríklad možnosť otvoriť si základný bankový účet,
- vycestovanie do inej krajiny EÚ pred vydaním povolenia na pobyt,
- voľný pohyb v krajinách EÚ (mimo členského štátu pobytu) počas 90 dní v rámci 180-dňového obdobia od vydania povolenia na pobyt v hostiteľskej krajine EÚ.

Smernica o dočasnej ochrane bola aktivovaná s cieľom umožniť ľuďom utekajúcim z Ukrajiny požiadať o dočasnú ochranu a získať okamžitý prístup k ochrane v EÚ. Vo vykonávacom rozhodnutí Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022 sa stanovujú tieto kategórie vysídlených osôb (článok 2 ods. 1):

- ukrajinskí štátni príslušníci a ich rodinní príslušníci,

⁽³⁾ [Smernica Rady 2001/55/EC z 20. júla 2001](#) o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001).

⁽⁴⁾ Pozri webové sídlo Európskej komisie o dočasnej ochrane dostupné na adrese: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system/temporary-protection_en.

- osoby bez štátnej príslušnosti a štátni príslušníci tretích krajín iných ako Ukrajina, na ktorých sa vzťahovala medzinárodná ochrana alebo rovnocenná vnútroštátna ochrana, a ich rodinní príslušníci.

Okrem toho musia členské štáty uplatniť buď dočasnú ochranu, alebo primeranú ochranu podľa svojho vnútroštátneho práva v prípade osôb bez štátnej príslušnosti a štátnych príslušníkov tretích krajín iných ako Ukrajina, ktorým bolo na Ukrajine pred 24. februárom 2022 vydané povolenie na pobyt a ktorí sa nemôžu za bezpečných a stabilných podmienok vrátiť do svojej krajiny alebo regiónu pôvodu.

Členské štáty môžu dočasnú ochranu rozšíriť na ďalšie kategórie, takže vo vašej krajine môžu byť aj iné vysídlené osoby z Ukrajiny, ktoré môžu požívať dočasnú ochranu ⁽⁵⁾.

Ďalšie kategórie osôb požívajúcich dočasnú ochranu vo vašej krajine

Preskúmajte vnútroštátne právne predpisy vo svojej krajine, aby ste zistili, či existujú ďalšie skupiny osôb, ktorým môže byť poskytnutá dočasná ochrana. Pri hľadaní ďalších informácií vám môžu pomôcť tieto zdroje:

- stránka platformy [Who is Who](#) (Kto je kto) agentúry EUAA venovaná dočasnej ochrane,
- webová stránka [Solidarita EÚ s Ukrajinou](#),
- [prehľad](#) vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa vykonáva smernica o dočasnej ochrane vo vybraných členských štátoch, vypracovaný agentúrou FRA.

Osoby oprávnené na dočasnú ochranu majú okrem toho právo predložiť žiadosť o medzinárodnú ochranu (azyl) alebo požiadať o uznanie stavu bez štátnej príslušnosti, pokiaľ existuje postup na určenie stavu bez štátnej príslušnosti.

Tip

Pozrite si [informačnú stránku Európskej komisie pre ľudí utekajúcich pred vojnou na Ukrajine](#). Je dostupná v anglickom, ukrajinskom a ruskom jazyku a poskytuje podrobné informácie o právach, ako aj kontaktné údaje príslušných orgánov vo všetkých členských štátoch.

⁽⁵⁾ Článok 7 ods. 1 smernice o dočasnej ochrane.

2. Kto sú deti utekajúce z Ukrajiny?

Medzi vysídlenými osobami z Ukrajiny je mnoho detí, ktoré zvyčajne prichádzajú v sprievode jedného rodiča, rodinných príslušníkov alebo príbuzných dospelých či v sprievode opatrovateľov alebo opatrovníkov z ukrajinských inštitúcií. Niektoré z nich teda možno považovať za maloleté osoby bez sprievodu, zatiaľ čo iné sprievod majú.

Maloleté osoby bez sprievodu vrátane detí, ktoré boli odlúčené

V rámci dočasnej ochrany sa za **maloleté osoby bez sprievodu** budú považovať deti z Ukrajiny, ktoré prichádzajú na územie EÚ bez sprievodu dospelé osoby, ktorá je za ne zodpovedná podľa zákona alebo zvyklosti, a to dovtedy, kým nie sú právoplatne odovzdané do starostlivosti takejto osoby, alebo deti, ktoré ostanú bez sprievodu po tom, ako vstúpili na územie členského štátu ⁽⁶⁾.

Maloletými osobami bez sprievodu môžu byť aj deti, ktoré sú **odlúčené**, t. j. bez sprievodu príbuzných alebo dospelých, ktorých poznajú (bez príbuzenského vzťahu). V niektorých prípadoch rodičia splnomocnia ⁽⁷⁾ iných dospelých, aby s dieťaťom cestovali a/alebo sa oň dočasne starali. Príkladom môže byť ukrajinská matka, ktorá cestuje s vlastnými deťmi aj s deťmi druhej rodiny. Niektoré z týchto detí môžu pricestovať bez toho, aby ich sprevádzal rodič či uznaná zodpovedná dospelá osoba, a môžete byť ustanovený(-á) za ich opatrovníka.

Vysídlené deti z Ukrajiny, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho rozhodnutia Rady ⁽⁸⁾, sú oprávnené na ochranu, starostlivosť a prístup ku všetkým základným právam okamžite po príchode do EÚ. V záujme účinného prístupu ku všetkým právam a uplatnenia záruk je nevyhnutné, aby boli orgány o prítomnosti dieťaťa informované čo najskôr. Na deti, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho rozhodnutia Rady, sa môžu vzťahovať iné režimy ochrany na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, pričom by sa mal posúdiť ich najlepší záujem a zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia.

Bude dôležité na základe individuálnych okolností v každom prípade určiť, či sprevádzajúca dospelá osoba môže byť vhodná len na vykonávanie úloh každodennej starostlivosti, alebo aj na výkon rodičovských práv a povinností, v dôsledku čoho by sa dieťa nepovažovalo za maloletú osobu bez sprievodu.

Ak deti prídu s dospelými, ktorí nemajú doklady potvrdzujúce ich povinnosti dočasného poručníctva alebo opatrovníctva, príslušné orgány vo vašej krajine môžu rozhodnúť, že je v záujme dieťaťa ustanoviť sprevádzajúcu dospelú osobu za opatrovníka dieťaťa, ako sa vymedzuje v smernici o dočasnej ochrane. V opačnom prípade sa sprevádzajúca dospelá osoba môže považovať za zodpovednú za každodennú starostlivosť, ale zároveň je pridelený

⁽⁶⁾ Článok 2 písm. f) smernice o dočasnej ochrane.

⁽⁷⁾ Rada notárstiev Európskej únie, *Nástroje pre cezhraničnú notársku prax – Cross-check Ukrainian children* (Križová kontrola v prípade ukrajinských detí).

⁽⁸⁾ *Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022*, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022).

miestny opatrovník, ktorý dieťaťu a/alebo sprevádzajúcej dospeljej osobe pomáha s vnútroštátnymi postupmi a s prístupom k službám v danej krajine.

Posúdenie vhodnosti sprevádzajúcej dospeljej osoby, ktorá nedisponuje rozhodnutím o poručníctve alebo opatrovníctve z Ukrajiny, na to, aby bola opatrovníkom

Preskúmajte vnútroštátne právne predpisy vo svojej krajine, aby ste zistili, ktorý orgán je zodpovedný za posudzovanie spôsobilosti a vhodnosti sprevádzajúcej dospeljej osoby na to, aby konala ako opatrovník dieťaťa alebo aby sa stala opatrovníkom, a čo je na tento postup potrebné.

Deti v sprievode opatrovníka ustanoveného príslušnými ukrajinskými orgánmi

V prípade Ukrajiny existujú dve ďalšie kategórie detí v sprievode opatrovníka, ktorého ustanovili príslušné ukrajinské orgány. Takéto deti teda z právneho hľadiska majú sprievod, ale takisto potrebujú dodatočnú ochranu a podporu vnútroštátneho systému na ochranu dieťaťa.

Ide o tieto dve kategórie ⁽⁹⁾:

- deti, ktoré žili v ukrajinských inštitúciách a ktoré často prichádzajú do EÚ v skupinách a v sprievode opatrovníka ustanoveného príslušnými ukrajinskými orgánmi,
- deti, ktoré prichádzajú do EÚ v sprievode opatrovníka ustanoveného príslušnými ukrajinskými orgánmi.

V závislosti od konkrétnych okolností, v ktorých sa dieťa nachádza, a od opatrovníka ustanoveného na Ukrajine môže byť na doplnenie poručníctva alebo opatrovníctva, ktorým je poverený opatrovník, potrebná podpora a dohľad poskytované službami na ochranu dieťaťa v hostiteľskej krajine. Môže ísť o tieto druhy podpory:

- zaregistrovanie detí v systéme na ochranu dieťaťa a monitorovanie ich situácie,
- kontrola ich umiestnenia alebo podmienok starostlivosti,
- pomoc v praktických aspektoch s cieľom zaistiť prístup k školskému vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti atď. Môže to zahŕňať napríklad pomoc s pochopením a vyplnením administratívnych formulárov,
- zabezpečenie prístupu detí a ich opatrovníkov ustanovených na Ukrajine k mechanizmu na podávanie sťažností,
- preverenie potreby miestneho „podporného“ opatrovníka alebo zástupcu na účely niektorých postupov.

⁽⁹⁾ Európska komisia, *Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care* (Deti bez sprievodu a odlúčené deti, ktoré utekajú pred vojnou na Ukrajine – často kladené otázky o registrácii, prijímaní a starostlivosti), 2022.

3. Čo by ste mali ako opatrovník o dočasnej ochrane vedieť?

Pre opatrovníka je dôležité:

- zistiť, či dieťa môže potrebovať dočasnú ochranu,
- poznať práva detí vo všeobecnosti, ako aj ďalšie práva maloletých osôb bez sprievodu a odlúčených detí,
- vedieť, ako dieťa zaregistrovať na účely dočasnej ochrany v hostiteľskej krajine,
- poznať ďalšie právne možnosti dostupné pre deti, ktoré by mohli byť relevantné, ako napríklad medzinárodná ochrana, ochrana v prípade obetí obchodovania s ľuďmi, ochrana vzhľadom na vek dieťaťa, osobitná ochrana v prípadoch domáceho násillia atď.,
- vedieť, ako získať prístup k právnej pomoci s cieľom určiť najvhodnejší spôsob zlegalizovania pobytu dieťaťa.

3.1. Aké práva má dieťa požívajúce dočasnú ochranu?

3.1.1. Všetky deti

Všetky deti vrátane tých, ktoré utekajú z Ukrajiny, sú oprávnené na využívanie všetkých práv stanovených v Dohovore o právach dieťaťa⁽¹⁰⁾. V smernici o dočasnej ochrane sa členským štátom ukladajú konkrétne povinnosti chrániť deti a Európska komisia vydala odporúčania o tom, ako treba tieto povinnosti plniť⁽¹¹⁾.

V smernici o dočasnej ochrane sa pripomína, že všetky rozhodnutia prijaté v súvislosti s deťmi musia vychádzať zo **zásady najlepšieho záujmu dieťaťa** v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa⁽¹²⁾ a Chartou základných práv Európskej únie⁽¹³⁾.

Všetky osoby pracujúce s deťmi musia **posúdiť** individuálne okolnosti, v ktorých sa dieťa nachádza, a jeho potreby.

Deti musia byť **informované** o postupoch, ktoré sa na ne uplatňujú, v jazyku, ktorému rozumejú.

⁽¹⁰⁾ Valné zhromaždenie OSN, Dohovor o právach dieťaťa, 20. novembra 1989, Organizácia Spojených národov, súbor zmlúv, vydanie 1577.

⁽¹¹⁾ Oznámenie Komisie o operačných usmerneniach na vykonávanie vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/382, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v EÚ C 126I, 21.3.2022).

⁽¹²⁾ Ako sa stanovuje v článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

⁽¹³⁾ Článok 24, Európska únia, Charta základných práv Európskej únie, 26. októbra 2012, 2012/C 326/02.

Pri prijímaní rozhodnutí, ktorými je dieťa dotknuté, musia byť vypočítané a primerane zohľadnené **názory** dieťaťa s prihliadnutím na jeho vek a vyspelosť.

Na základe **integrovanej reakcie v oblasti ochrany detí** sa zaistí, aby deti stáli v stredobode pozornosti, ako aj spolupráca medzi príslušnými orgánmi v rôznych konaniach, na ktorých sa deti zúčastňujú.

Vysídlené deti z Ukrajiny majú okamžité právo na prístup k **vzdelávaciemu systému** za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci daného členského štátu a občania EÚ. V praxi to znamená, že by mali mať možnosť zapojiť sa do vnútroštátneho vzdelávacieho systému, hneď ako je to fyzicky možné a len čo je jednoznačné, že deti spĺňajú podmienky dočasnej ochrany a sú schopné sledovať vyučovacie hodiny a vykonávať aktivity ponúkané za primeraných podmienok. Platí to:

- aj v prípade, že ešte stále prebieha konanie o vydaní povolenia na pobyt,
- v prípade maloletých osôb bez sprievodu, aj keď ešte stále prebiehajú konania o ustanovení opatrovníka/zástupcu a o vymedzení typu starostlivosti alebo aj kým je dieťa v dočasnom ubytovaní.

Ak existuje právny nárok na **vzdelávanie** a starostlivosť v ranom detstve alebo ak je starostlivosť v ranom detstve povinná, deti požívajúce dočasnú ochranu by k nim mali získať prístup za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci danej krajiny.

Mali by sa zohľadniť doklady preukazujúce stupeň vzdelania dosiahnutý na Ukrajine (napr. ukončenie strednej školy, úroveň A1 v anglickom jazyku, ukrajinské online platformy atď.).

Európska komisia odporúča poskytnúť deťom **podporné opatrenia**, ako napríklad prípravné kurzy, s cieľom uľahčiť im prístup k vzdelávaciemu systému a účasť na ňom⁽¹⁴⁾. Medzi takéto podporné opatrenia patrí osvojovanie si jazyka hostiteľskej krajiny (v rámci hlavného vzdelávacieho prúdu alebo prostredníctvom prípravných kurzov vedúcich k rýchlemu prechodu na riadne vzdelávanie), posúdenie úrovne spôsobilostí žiakov, poskytovanie usmernení žiakom a rodičom týkajúcich sa hostiteľskej krajiny, psychologická podpora a podpora pre učiteľov a iných odborných pracovníkov.

Deti musia mať **prístup k zdravotnej starostlivosti** vrátane preventívnej starostlivosti a starostlivosti o duševné zdravie, ako aj k psychosociálnej pomoci. Deti prichádzajúce do vašej krajiny môžu trpieť zdravotnými problémami, duševnými problémami alebo zlým psychickým stavom v dôsledku konfliktu a môžu si preto vyžadovať osobitnú starostlivosť. Tieto deti by mali mať zaručenú všeobecnú a špecializovanú zdravotnú starostlivosť za rovnakých podmienok ako deti, ktoré sú štátnymi príslušníkmi danej krajiny.

Orgány by mali deťom **formou primeranou ich veku poskytnúť informácie** o ich situácii, právach a o dostupných postupoch a službách. Orgány by mali zaistiť, aby boli všetci odborní

⁽¹⁴⁾ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru, [Podpora inklúzie vysídlených detí z Ukrajiny do vzdelávania: úvahy, kľúčové zásady a postupy pre školský rok 2022 – 2023](#), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022.

pracovníci, ktorí pracujú s deťmi, vrátane pohraničných pracovníkov **primerane vyškolení** a aby v prípade potreby **boli zapojení odborníci na ochranu detí** ⁽¹⁵⁾.

3.1.2. Maloleté osoby bez sprievodu

Maloleté osoby bez sprievodu majú okrem práv opísaných v predchádzajúcom texte aj osobitné potreby týkajúce sa ochrany detí, a preto sú oprávnené na dodatočné práva a záruky. Dočasná ochrana zaisťuje úplnú ochranu a rýchly prístup k nasledujúcim právam maloletých osôb bez sprievodu.

Zastúpenie

Čo najskôr by sa mal ustanoviť opatrovník/zástupca. Môže sa buď určiť dočasný opatrovník, kým nebude ustanovený stály opatrovník, alebo sa môže zabezpečiť zastupovanie prostredníctvom organizácie, ktorá je zodpovedná za starostlivosť o deti a ich blaho, či akékoľvek iné vhodné zastupovanie. Európska komisia ⁽¹⁶⁾ sa domnieva, že „vhodné zastupovanie“ musí byť nevyhnutne prispôsobené osobitným potrebám detí a že si predovšetkým vyžaduje, aby sa v rámci neho zohľadňoval najlepší záujem dieťaťa a konalo sa v jeho najlepšom záujme.

Opatrovníci alebo zástupcovia musia mať potrebné odborné znalosti v oblasti starostlivosti o dieťa, aby zaisťovali ochranu najlepšieho záujmu dieťaťa. Zastupovaním možno poveriť len osoby, ktoré nemajú v minulosti žiadny záznam o spáchaní trestného činu súvisiaceho s deťmi („preverovanie“) ⁽¹⁷⁾.

Medzi maloletými osobami bez sprievodu, ktoré prichádzajú z Ukrajiny, sú aj deti cestujúce s príbuznými alebo rodinnými priateľmi, ktorí sa o ne starajú, ale nie sú formálne ustanovení za opatrovníka. Orgány pre ochranu dieťaťa by mali byť o týchto deťoch informované, aby mohli posúdiť, akú podporu potrebujú. Môže to zahŕňať ustanovenie sprevádzajúcej dospeléj osoby za opatrovníka, pričom sa zároveň určí miestny „podporný“ opatrovník, ktorý jej bude pomáhať pri plnení jej úloh. Ďalšou alternatívou môže byť ustanovenie opatrovníka z hostiteľskej krajiny, pričom starostlivosť sa zverí sprevádzajúcej dospeléj osobe. Riešenie by sa malo vybrať podľa toho, čo je v najlepšom záujme dieťaťa.

Vyhľadávanie rodinných príslušníkov a zlučovanie rodín

Orgány musia čo najskôr začať postupy na vyhľadanie a identifikovanie rodinných príslušníkov dieťaťa, ktorí sa môžu nachádzať niekde inde. Ak sa podarilo identifikovať rodinných

⁽¹⁵⁾ [Operačné usmernenia](#) na vykonávanie vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/382, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (2022/C 126 I/01).

⁽¹⁶⁾ Európska komisia, [Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care](#) (Deti bez sprievodu a odlúčené deti, ktoré utekajú pred vojnou na Ukrajinu – často kladené otázky o registrácii, prijímaní a starostlivosti), 2022.

⁽¹⁷⁾ Na základe článku 10 [smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ](#) z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1).

príslušníkov, je potrebné čo najskôr začať postup na zlúčenie dieťaťa s rodinnými príslušníkmi, ak je to v jeho najlepšom záujme.

V článku 15 smernice o dočasnej ochrane sa rodinní príslušníci vymedzujú ako:

- užšia rodina dieťaťa: jeho rodičia a súrodenci, alebo ak ide o dieťa, ktoré má vlastnú rodinu, jeho manžel/manželka, resp. druh/družka a deti,
- blízki príbuzní: blízki príbuzní, ktorí žili spoločne ako súčasť rodiny v čase, keď došlo k udalostiam, ktoré viedli k hromadnému prílevu, a ktorí boli v danom čase úplne alebo čiastočne závislí od osoby požievajúcej dočasnú ochranu.

Maloleté osoby bez sprievodu, ktoré majú rodinných príslušníkov požievajúcich dočasnú ochranu v inom členskom štáte, by mali byť s týmito rodinnými príslušníkmi zlúčené (v súlade s článkami 15 a 26 smernice o dočasnej ochrane) pri zohľadnení názorov dieťaťa, jeho veku a vyspelosti a jeho najlepšieho záujmu.

Okrem toho maloleté osoby bez sprievodu, ktoré prichádzajú z Ukrajiny a majú rodinných príslušníkov v inom členskom štáte podliehajúcich inému právnemu režimu, môžu byť s týmito rodinnými príslušníkmi takisto zlúčené na základe iných nástrojov práva EÚ [napr. v relevantných prípadoch podľa smernice 2003/86/ES (18), smernice 2004/38/ES (19), nariadenia (EÚ) č. 604/2013 (20)] alebo na základe vnútroštátneho práva (21).

Primerané umiestnenie

V smernici o dočasnej ochrane (22) sa od orgánov vyžaduje, aby boli maloleté osoby bez sprievodu ubytované:

- a) u dospelých príbuzných,
- b) v pestúnskej rodine,
- c) v záchytnom centre špeciálne určenom pre deti alebo v inom vhodnom zariadení pre deti,
- d) u osoby, ktorá sa o dieťa starala pri úteku z krajiny pôvodu.

(18) [Smernica Rady 2003/86/ES](#) z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny (Ú. v. EÚ L 251, 3.10.2003).

(19) [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES](#) z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004).

(20) [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 604/2013](#) z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013).

(21) [Oznámenie Komisie o operačných usmerneniach](#) na vykonávanie vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/382, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (2022/C1261/01), 21. 3. 2022.

(22) Podľa článku 16 ods. 2 [smernice Rady 2001/55/EC z 20. júla 2001](#) o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001).

Ak je to možné, súrodenci a rodinní príslušníci musia zostať spolu, pokiaľ je to v najlepšom záujme dotknutého dieťaťa pri zohľadnení názoru dieťaťa s ohľadom na jeho vek a vyspelosť.

Mali by sa uprednostniť alternatívy k ústavnej starostlivosti – napríklad pestúnska rodina alebo komunitná starostlivosť, prípadne podmienky pre dospelujúcich starších ako 16 rokov, v rámci ktorých budú môcť byť sčasti nezávislí, atď. –, ak sú dostupné.

Pestúnske rodiny a komunity/organizácie poverené podľa vnútroštátneho práva starostlivosťou o maloleté osoby bez sprievodu požívajúce dočasnú ochranu by mali takisto dostávať rodinné a podporné príspevky na deti, ktorých sa ujali, ako sa stanovuje vo vnútroštátnom práve hostiteľskej krajiny.

3.1.3. Deti v sprievode opatrovníka formálne ustanoveného ukrajinskými orgánmi

Deti, ktoré žili v ukrajinských inštitúciách, zvyčajne prichádzajú do Európy v pomerne veľkých skupinách, často v sprievode opatrovníkov a/alebo sociálnych pracovníkov a/alebo učiteľov z tej istej ukrajinskej inštitúcie, v ktorej bývali. Niektoré deti môžu mať fyzické alebo mentálne postihnutie a vyžadovať si osobitnú starostlivosť.

Orgány sa musia usilovať nájsť pre tieto skupiny detí vhodné riešenia komunitnej a alternatívnej starostlivosti, napríklad rôzni odborní pracovníci by mohli pomáhať menším skupinám po päť – šesť detí, ktoré by boli ubytované spoločne v tesnej blízkosti s ostatnými skupinkami, aby mohli ostať v kontakte. Riešenia alternatívnej starostlivosti by mali poskytovať správnu vyváženosť medzi potrebou zachovať väzby medzi členmi skupiny a poskytovaním vysokej kvality starostlivosti v súlade s procesom deinštitucionalizácie, so zásadou zohľadnenia najlepšieho záujmu dieťaťa a s Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím⁽²³⁾.

Ďalším podobným prípadom sú deti prichádzajúce s priateľmi alebo rodinnými príslušníkmi, ktorých príslušné ukrajinské orgány formálne určili za opatrovníka ešte pred odchodom z Ukrajiny. Opatrovníci ustanovení na Ukrajine, ktorí majú sami postavenie vysídlenej osoby, môžu potrebovať podporu v súvislosti s dvoma aspektmi.

Uznanie a overenie ukrajinských aktov o ustanovení opatrovníka

Ukrajina a všetky členské štáty sú spoločne zmluvnými štátmi Haagskeho dohovoru z roku 1996 o rodičovských právach a povinnostiach a o ochrane dieťaťa⁽²⁴⁾. Podľa článku 23 ods. 1 tohto dohovoru bude akt o ustanovení opatrovníka v členských štátoch automaticky uznaný

⁽²³⁾ Európska komisia, *Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care* (Deti bez sprievodu a odlúčené deti, ktoré utekajú pred vojnou na Ukrajine – často kladené otázky o registrácii, prijímaní a starostlivosti), 2022. Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov, *Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím: rezolúcia/prijatá VZ OSN*, 24. januára 2007, A/RES/61/106.

⁽²⁴⁾ Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného, *Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa*, uzatvorený 19. októbra 1996.

bez potreby formálneho konania, ak je to v najlepšom záujme dieťaťa. Pravosť dokladov o poručníctve alebo opatrovníctve možno v jednotlivých prípadoch overiť aj s využitím podpory ústredných orgánov určených podľa Haagskeho dohovoru z roku 1996 a ukrajinských konzulátov. Vo všetkých prípadoch je pri výmene informácií o dieťati nutné prihliadať na aspekty ochrany osobných údajov a na otázky bezpečnosti v konkrétnej situácii.

Ústredné orgány môžu pomôcť so získaním dôkazov a objasnení od ukrajinských orgánov, pokiaľ ide o situáciu maloletých osôb bez sprievodu (s vyhľadaním a kontaktovaním rodičov na Ukrajine, vyhľadaním rodinných príslušníkov, dokumentáciou atď.). Okrem toho môžu ústredné orgány určené podľa nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 ⁽²⁵⁾ vedieť poskytnúť pomoc v situáciách, keď sa požaduje poskytnutie informácií alebo keď je potrebná justičná spolupráca medzi členskými štátmi. Môže ísť napríklad o prípad, keď dieťa, ktoré bolo umiestnené v jednom členskom štáte, má súrodencov v druhom členskom štáte a sú potrebné informácie alebo sa zvažuje jeho presun.

Tip

- Kontaktné údaje ústredných orgánov vo vašej krajine môžete nájsť na adrese: <https://www.hcch.net/en/states/authorities>.
- Európska justičná sieť poskytuje ďalšie informácie o európskych a medzinárodných nástrojoch, ktoré sú relevantné pre deti utekajúce z Ukrajiny, v prehľade dostupnom na adrese: https://e-justice.europa.eu/38593/SK/children_from_ukraine__civil_judicial_cooperation.
- Rada notárstiev Európskej únie vypracovala formulár, pomocou ktorého môžu rodičia vyjadriť svoje želanie v súvislosti s vycestovaním ich dieťaťa z Ukrajiny a s výkonom rodičovských práv a povinností, ktorý je dostupný na adrese: <https://enn-rne.eu/crossCheckUkrainianChildren>

Podpora opatrovníkov ustanovených ukrajinskými orgánmi pri zorientovaní sa vo vnútroštátnom systéme

Ako už bolo uvedené, opatrovníci z Ukrajiny môžu pomáhať maloletým osobám bez sprievodu a odlúčeným deťom, za ktoré mali zodpovednosť pred odchodom z Ukrajiny, či už v rámci inštitúcie, alebo pestúnskej rodiny. Niektorí dospelí, ktorí sprevádzajú deti, sa mohli stať ich opatrovníkmi z dôvodu núteného vysídlenia a mohli byť touto úlohou formálne poverení.

Keďže aj sami sú vysídlenými osobami, títo opatrovníci môžu potrebovať dodatočnú a výnimočnú podporu, aby sa zorientovali v príslušných postupoch a nadobudli potrebnú úroveň sociálno-ekonomickej samostatnosti, najmä ak sú zodpovední aj za každodennú starostlivosť o dieťa (deti). Navyše nie všetci sú profesionálnymi opatrovníkmi, a preto môžu mať na vykonávanie úloh opatrovníka málo skúseností a nedostatočnú kvalifikáciu. Z tohto

⁽²⁵⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (prepracované znenie).

pohľadu je veľmi dôležité nájsť spôsoby, ako opatrovníkov podporiť v ich úlohách poručníctva alebo opatrovníctva.

Niektoré krajiny vytvorili nové formy podpory pre opatrovníkov ustanovených na Ukrajine alebo na ďalšiu pomoc deťom, o ktoré sa starajú. Ďalej uvádzame niekoľko príkladov ⁽²⁶⁾:

- v Taliansku viacero súdov pre mladistvých v niektorých prípadoch vymenovalo miestnych podporných opatrovníkov – *protutori* –, aby pomáhali opatrovníkovi alebo opatrovateľovi z Ukrajiny,
- Holandsko poverilo národný úrad pre poručníctvo a opatrovníctvo, Nidos, zodpovednosťou za dočasné/doplňujúce poručníctvo alebo opatrovníctvo v prípade detí, ktoré majú opatrovníka ustanoveného na Ukrajine, s cieľom podporovať ich ukrajinských opatrovníkov pri plnení ich úloh,
- Belgicko zvažuje zaviesť tzv. jednoduché poručníctvo/opatrovníctvo, t. j. systém, v ktorom by miestny opatrovník pomáhal ukrajinskému opatrovníkovi (a mohol by preto prevziať jednoduchšie úlohy v porovnaní s plnohodnotným poručníctvom alebo opatrovníctvom, a teda aj mať na starosti väčší počet detí).

Tip

Európska sieť pre poručníctvo alebo opatrovníctvo ponúka súbor osvedčených postupov dostupných pre ukrajinských opatrovníkov v celej Európskej únii ⁽²⁷⁾.

3.2. Ako dočasná ochrana funguje?

Deti majú nárok na ochranu, plnú starostlivosť a prístup ku všetkým základným právam okamžite po príchode do vašej krajiny. Je to osobitne relevantné v prípadoch, keď rodič/opatrovník/zástupca musí dieťa zaregistrovať na účely dočasnej ochrany, ale proces ustanovenia alebo uznania daného opatrovníka/zástupcu sa ešte neukončil.

Registrácia maloletých osôb bez sprievodu a odlúčených detí nezahŕňa len registráciu na účely dočasnej ochrany, ale aj zaevidovanie na hraniciach pri vstupe do hostiteľskej krajiny a zaevidovanie orgánmi pre ochranu dieťaťa v hostiteľskej krajine.

Nie všetky orgány pre ochranu dieťaťa vedú vlastný register detí patriacich pod ich ochranu, preto je potrebné včas sa obrátiť na služby na ochranu dieťaťa, aby sa pre dieťa mohla

⁽²⁶⁾ Európska komisia, *Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care* (Deti bez sprievodu a odlúčené deti, ktoré utekajú pred vojnou na Ukrajine – často kladené otázky o registrácii, prijímaní a starostlivosti), 2022.

⁽²⁷⁾ Európska sieť pre poručníctvo alebo opatrovníctvo, *Spotlight on practices regarding guardianship for unaccompanied and separated children arriving in the EU from Ukraine* (Aktuálna téma postupov týkajúcich sa poručníctva alebo opatrovníctva v prípade maloletých osôb bez sprievodu a odlúčených detí prichádzajúcich do EÚ z Ukrajiny), posledná aktualizácia: 21. júla 2022.

aktivovať ochrana a monitorovanie jeho situácie a dokonca aj aby sa mohlo začať s postupmi na ustanovenie opatrovníka.

Zaevidovanie službami na ochranu dieťaťa je samostatný krok, ktorý nie je to isté ako registrácia na účely dočasnej ochrany. Deti získavajú vďaka dočasnej ochrane osobitný súbor práv a rýchly prístup k službám. Preto je veľmi dôležité zaregistrovať deti na účely dočasnej ochrany čo najskôr.

Registrácia na účely dočasnej ochrany

Orgány musia zaevidovať osobné údaje dieťaťa:

- meno,
- štátnu príslušnosť alebo stav bez štátnej príslušnosti,
- dátum a miesto narodenia,
- rodinný stav,
- rodinný vzťah,
- môže sa vyžadovať aj fotografia, odtlačky prstov a podpis.

V prípade odlúčeného dieťaťa by údaje mali zahŕňať aj informácie o dospeléj osobe, ktorá dieťa sprevádza.

Ak ide o maloletú osobu bez sprievodu, orgány musia čo najskôr ustanoviť opatrovníka/zástupcu. Môže to zahŕňať určenie dočasného opatrovníka, kým nebude ustanovený stály opatrovník, alebo zabezpečenie zastupovania prostredníctvom organizácie, ktorá je zodpovedná za starostlivosť o deti a ich blaho, či akéhokoľvek iného vhodného zastupovania.

Ak je potrebná výmena informácií o registrovanom dieťati s iným členským štátom (napr. v prípade zlúčenia rodiny), tieto údaje si možno vymieňať prostredníctvom systému DubliNet, elektronickej siete, ktorá sa používa na prenos informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi zriadenými podľa nariadenia (EÚ) č. 604/2013 ⁽²⁸⁾.

Po zaregistrovaní dieťaťa na účely dočasnej ochrany môžu orgány potvrdiť, že dieťa požíva dočasnú ochranu, a vydajú mu povolenie na pobyt platné počas trvania ochrany, ktoré je stanovené na jeden rok s možnosťou predĺženia.

⁽²⁸⁾ Európska komisia, *Transmission of asylum applications between member states - DubliNet now operational* (Prenos žiadostí o azyl medzi členskými štátmi – sieť DubliNet je už uvedená do prevádzky), Brusel, IP/03/1271, 19. septembra 2003.

Registrácia na účely dočasnej ochrany vo vašej krajine

Preskúmajte vnútroštátne právne predpisy vo svojej krajine, aby ste sa oboznámili s tým, ako u vás prebieha registrácia na účely dočasnej ochrany. Užitočné informácie možno nájsť na platforme Who is Who (Kto je kto) agentúry EUAA na adrese:
<https://whoiswho.euaa.europa.eu/Pages/Temporary-protection.aspx>

3.3. Ako dočasná ochrana súvisí s inými postupmi?

Opatrenia na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a predchádzanie prípadom zmiznutia detí

Deti a maloleté osoby bez sprievodu sú vystavené osobitne vysokému riziku obchodovania s ľuďmi.

Prevažnú väčšinu osôb utekajúcich z Ukrajiny tvoria ženy a deti ⁽²⁹⁾. Pri všetkých úkonoch, ktoré vykonávajú úradníci a odborní pracovníci, ale aj vy ako opatrovník, treba zohľadniť rodový prístup a prístup založený na právach dieťaťa.

Deti by malo byť možné vysledovať od okamihu, keď opustia Ukrajinu, až do ich príchodu do cieľovej krajiny. Ako opatrovník máte povinnosť zaistiť, aby boli deti zaevidované v krajine, v ktorej sa práve nachádzajú alebo v ktorej majú pobyt. Maloleté osoby bez sprievodu by mali byť zaregistrované orgánmi pre ochranu dieťaťa v cieľovej krajine, aby sa čo najskôr začali postupy na ich umiestnenie do starostlivosti a určenie poručníctva alebo opatrovníctva.

Spolupráca s medzinárodnými organizáciami a organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré majú odborné znalosti v oblasti ochrany dieťaťa, a ich zapojenie uľahčia deťom prístup k primeraným službám a podpore.

Maloleté osoby bez sprievodu a deti evakuované z inštitúcií takisto čelia osobitnému riziku, že ich zneužijú obchodníci s ľuďmi. Rovnako dôležité je venovať pozornosť zvýšenému riziku obchodovania s ľuďmi v prípade detí so zdravotným postihnutím alebo inými osobitnými potrebami ⁽³⁰⁾.

⁽²⁹⁾ Eurostat, *Ukrainians granted temporary protection in July* (Ukrajinci, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana), 9. júla 2022.

⁽³⁰⁾ Európska komisia, *A Common Anti-Trafficking Plan to address the risks of trafficking in human beings and support potential victims among those fleeing the war in Ukraine – Under the lead of the EU Anti-trafficking Coordinator* (Spoločný plán boja proti obchodovaniu s ľuďmi v snahe riešiť riziká obchodovania s ľuďmi a podporovať potenciálne obeť spomedzi tých, ktorí utekajú pred vojnou na Ukrajine, vypracovaný pod vedením koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi), 2022.

Podľa spoločného akčného plánu Európskej komisie na boj proti obchodovaniu s ľuďmi ⁽³¹⁾ by mali opatrenia boja proti obchodovaniu s ľuďmi zahŕňať:

- vykonávanie kontrol a zaistenie náležiteho preverovania v prípade všetkých dospelých pracujúcich s deťmi, a najmä v prípade pestúnskych rodín, v súlade s najlepším záujmom dieťaťa,
- stretnutia s deťmi venované zvyšovaniu ich povedomia v závislosti od ich vospelosti a stupňa porozumenia,
- odbornú prípravu úradníkov, ktorí prichádzajú do kontaktu s potenciálnymi obeťami,
- nepretržite dostupné linky pomoci.

Ako opatrovník by ste mali poznať riziká ohrozujúce deti v offline prostredí, napríklad v súvislosti s ponukami na ubytovanie v súkromí, aj v online prostredí vrátane sociálnych médií a internetu. Ak sa dieťa stalo obeťou obchodovania s ľuďmi, vzťahujú sa naň ustanovenia smernice EÚ o boji proti obchodovaniu s ľuďmi ⁽³²⁾.

Pri zastupovaní vysídlených maloletých osôb bez sprievodu je dôležité využiť ochranné opatrenia na predchádzanie prípadom zmiznutia detí.

Tip

Ak je dieťa nezvestné, ihneď o tom informujte orgány presadzovania práva, poskytnite o dieťati informácie a oznámte to na horúcej linke pre prípady nezvestných detí 116 000 (funguje v 31 európskych krajinách vrátane všetkých členských štátov). Informácie týkajúce sa konkrétne vašej krajiny môžete nájsť aj na webovej stránke organizácie Missing Children Europe s názvom Missing Children Ukraine (Nezvestné deti z Ukrajiny) dostupnej na adrese: <https://missingchildreuneurope.eu/ukraine/>.

Ak dôjde k zmiznutiu dieťaťa, ako opatrovník by ste mali informovať orgány presadzovania práva. Okrem toho môžu vnútroštátne orgány prípad zaevidovať do príslušných medzinárodných a národných databáz vrátane Schengenského informačného systému (SIS) zriadeného podľa nariadenia (EÚ) 2018/1862 ⁽³³⁾, obežníkov Interpolu a databázy Europolu.

⁽³¹⁾ Európska komisia, *A Common Anti-Trafficking Plan to address the risks of trafficking in human beings and support potential victims among those fleeing the war in Ukraine – Under the lead of the EU Anti-trafficking Coordinator* (Spoločný plán boja proti obchodovaniu s ľuďmi v snahe riešiť riziká obchodovania s ľuďmi a podporovať potenciálne obeť spomedzi tých, ktorí utekajú pred vojnou na Ukrajine, vypracovaný pod vedením koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi), 2022.

⁽³²⁾ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ* z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obeť obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011).

⁽³³⁾ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1862* z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach, o zmene a zrušení rozhodnutia Rady 2007/533/SV a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutia Komisie 2010/261/EÚ (Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018).

Ak je pravdepodobné, že nezvestné dieťa prekročilo hranice, príslušníci orgánov presadzovania práva by mali zadať zápis do SIS ⁽³⁴⁾. SIS umožňuje príslušným pracovníkom vkladať nielen „reaktívne“ zápisy o deťoch, ktoré zmizli, ale aj „preventívne“ zápisy o rôznych situáciách, napríklad o:

- deťoch, ktorým hrozí únos rodičom, rodinným príslušníkom alebo opatrovníkom,
- deťoch, ktorým hrozí nezákonné odvedenie do zahraničia alebo ktorým treba zabrániť vo vycestovaní kvôli ich vlastnej ochrane pred obchodovaním s ľuďmi alebo pred nútenou aktívnou účasťou na násilnostiach.

Medzinárodná ochrana

Deti požívajúce dočasnú ochranu alebo deti, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice o dočasnej ochrane, majú právo kedykoľvek požiadať o medzinárodnú ochranu.

Opatrovník má povinnosť zabezpečiť právnu pomoc a kvalitné zastupovanie s cieľom poskytnúť dieťaťu pomoc a podporu pri rozhodovaní sa o tom, ktorá legálna možnosť zodpovedá najlepšiemu záujmu dieťaťa. V závislosti od konkrétnych okolností, v ktorých sa každé dieťa nachádza, môže byť niekedy v najlepšom záujme dieťaťa požiadať o azyl. V takom prípade by mal opatrovník pomôcť dieťaťu s predložením žiadosti o medzinárodnú ochranu. V čase, keď má dieťa postavenie a práva žiadateľa o medzinárodnú ochranu, môže byť dočasná ochrana pozastavená. Pokiaľ sa žiadosť o medzinárodnú ochranu po preskúmaní zamietne a v EÚ bude naďalej platiť aktuálna dočasná ochrana, dieťa znovu získa postavenie dočasnej ochrany. Informujte sa o postupoch vo vašej krajine, aby ste sa vedeli rozhodnúť, či je vhodné odporučiť, aby dieťa nad rámec svojho postavenia dočasnej ochrany požiadalo o medzinárodnú ochranu.

Vnútroštátna ochrana detí

Niektoré krajiny zaviedli ďalšie možnosti vnútroštátnej ochrany vychádzajúce z ich vlastných právnych predpisov. Pri práci s maloletými osobami bez sprievodu by ste mali poznať všetky dostupné legálne možnosti, aby ste dokázali posúdiť, ktorá z možností je pre dieťa vhodnejšia, a v prípade potreby by ste mali požiadať o poradenstvo. Napríklad môže nastať situácia, keď maloletá osoba bez sprievodu nie je oprávnená na dočasnú ochranu alebo nespĺňa kritériá na získanie postavenia utečenca, ale možno v jej prípade zohľadniť humanitárnu ochranu alebo môže dostať povolenie na pobyt z dôvodu neploletosti alebo na účely štúdia. Niektoré krajiny uznávajú povolenie na pobyt v rámci programov sociálnej integrácie mladých dospelých, ktorí požívali starostlivosť služieb na ochranu dieťaťa a po dovŕšení plnoletosti sa príslušný doklad o ich postavení zmení na povolenie na pobyt na účely štúdia alebo zamestnania.

⁽³⁴⁾ Článok 32 nariadenia o Schengenskom informačnom systéme.

Alternatívne legálne možnosti dostupné vo vašej krajine

Preskúmajte vnútroštátne právne predpisy vo svojej krajine, aby ste zistili, aké alternatívne legálne možnosti sú pre deti dostupné.

4. Čo by ste mali ako opatrovník robiť?

Je veľmi dôležité, aby si opatrovník vybudoval s dieťaťom pozitívny vzťah založený na dôvere, aby mohol poskytovať účinné služby a náležite dieťa zastupovať. Takisto je dôležité, aby mali pozitívny vzťah s dieťaťom a rodinou aj všetci ostatní odborní pracovníci pracujúci s deťmi (pokiaľ neexistujú dôvody naznačujúce, že kontakt s rodinou nie je v najlepšom záujme dieťaťa).

Pri budovaní pozitívneho vzťahu je zásadné chápať a rešpektovať názory, silné stránky, potreby a ciele dieťaťa. Tento vzťah dôvery vám a iným orgánom pomôže pri prijímaní rozhodnutí podľa najlepšieho záujmu dieťaťa.

Ak dieťaťu umožníte, aby malo pocit, že pri zapájaní sa do rozhodovacieho procesu sú rozhodnutia aj v jeho rukách, povzbudí ho to k aktívnejšej účasti.

Tip

Máte možnosť zlepšovať si zručnosti ako opatrovník, aby ste vedeli deti lepšie podporovať a podieľať sa na úsilí ostatných odborných pracovníkov v oblasti ochrany dieťaťa. Agentúra FRA a Európska komisia vypracovali podrobnú praktickú príručku o úlohách opatrovníkov maloletých osôb bez sprievodu, ktorá je dostupná vo všetkých jazykoch EÚ na adrese: <https://fra.europa.eu/sk/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care>

Koncom roku 2022 bude na vzdelávacej platforme agentúry FRA dostupný online kurz, ktorý vypracovala agentúra FRA v spolupráci s Európskou sieťou pre poručníctvo alebo opatrovníctvo: <https://e-learning.fra.europa.eu/>.

V prípade maloletých osôb bez sprievodu je v kontexte smernice o dočasnej ochrane potrebné osobitne zohľadniť tieto aspekty.

Ochrana najlepšieho záujmu dieťaťa prostredníctvom účasti na posúdení a zaistením primeraného prístupu detí k postupom

Postavenie opatrovníka vám umožňuje iniciovať a presadzovať posúdenie konkrétnej situácie dieťaťa, ktoré zastupujete, zo strany príslušných orgánov. Súčasťou tohto posúdenia by malo byť vyhodnotenie rizika týkajúceho sa toho, či by v nasledujúcich dňoch po zverení dieťaťa do vašej starostlivosti mohlo dôjsť k jeho zmiznutiu. Ako opatrovník by ste mali mať poznatky a vedieť, ako reagovať v prípade detí, ktoré zažili domáce násilie alebo zneužívanie vrátane sexuálneho zneužívania. Opatrovníci by sa takisto mali podieľať na plánoch individuálnej starostlivosti, ktoré sa pravidelne upravujú vzhľadom na vyvíjajúce sa potreby dieťaťa.

V tomto posúdení by sa zároveň mali zohľadniť a preskúmať všetky **existujúce legálne možnosti** pre dieťa, ako je dočasná ochrana, medzinárodná ochrana, uznanie stavu bez štátnej príslušnosti či akákoľvek iná dostupná vnútroštátna ochrana (napr. povolenie na pobyt z dôvodu nepĺnoletosti, povolenie na pobyt v rámci vnútroštátnej ochrany, napríklad z humanitárnych dôvodov na účely štúdia alebo z dôvodu zdravotného stavu, osobitná ochrana pre obeť domáceho násillia). V závislosti od krajiny môže tento postup vykonať opatrovník alebo orgány pre ochranu dieťaťa, prípadne iný odborný pracovník s podporou opatrovníka.

Ako opatrovník by ste mali pomôcť určiť a vykonať **trvalé riešenie**. Možno budete musieť zvážiť návrat dieťaťa a jeho reintegráciu na Ukrajinu, keď už to bude bezpečné. V závislosti od individuálneho prípadu a na základe posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa nemusí byť návrat na Ukrajinu možný a/alebo môže byť potrebné zvážiť iné trvalé riešenia. Napríklad integrácia dieťaťa v krajine príchodu, ak dieťa požiadalo o medzinárodnú ochranu či iný oprávnený pobytový status a získalo ho, alebo presídlenie do tretej krajiny ⁽³⁵⁾. Vždy treba zaistiť dodržiavanie zásady zákazu vyhodenia alebo vrátenia a deťom sa musia poskytnúť primerané informácie, ako aj príležitosť vyjadriť svoj názor, ktorý sa musí vypočítať.

Poskytovanie právneho zastúpenia, podpora dieťaťa v právnych postupoch a zaistenie prístupu k právnej pomoci a poradenstvu

→ **Registrácia.** Ako opatrovník by ste mali dieťa podporiť pri registrácii na účely dočasnej ochrany alebo pri podávaní žiadosti o iné vhodné postupy. V závislosti od konkrétnych okolností môžu nastať prípady, keď je pre dieťa lepšie požiadať o medzinárodnú ochranu. Takisto je nutné náležite zvážiť potreby zlúčenia rodiny. Opatrovník by mal dieťa podporovať aj v tomto postupe.

→ **Počas postupov dočasnej ochrany** a iných právnych postupov by ste ako opatrovník mali dieťa sprevádzať na všetky úradné stretnutia, ako aj na prípadné vypočutia a pohovory. Mali by ste dieťa podporovať pri prijímaní oznámení o rozhodnutiach, a to aj v prípade oznámenia o premiestnení a/alebo presune do inej krajiny, alebo o iných trvalých riešeniach.

Môžete požiadať o právnu pomoc alebo poradenstvo, aby ste pochopili všetky náležitosti a pomohli dieťaťu so získaním dočasnej ochrany a so začatím prípadného postupu odvolania, ak je to potrebné.

Vo všeobecnosti sa očakáva, že budete vystupovať ako obhajca dieťaťa a presadzovať jeho práva vo vzťahu k rôznym štátnym orgánom a poskytovateľom služieb a v rámci konkrétnych postupov.

⁽³⁵⁾ Európska komisia, Akčný plán týkajúci sa maloletých bez sprievodu (2010 – 2014), KOM(2010) 213 v konečnom znení, Brusel, 6. mája 2010, s. 12.

Uľahčovanie účasti dieťaťa tým, že mu poskytnete informácie a vypočujete jeho názory, a tým, že poskytnete priestor iným aktérom, aby vypočuli názory dieťaťa

Aby si deti mohli spraviť vlastný názor a aktívne sa zúčastňovať na postupe, musia dostať **primerané informácie**. Ako opatrovník by ste mali dieťa informovať o jeho právach, dostupných službách a rôznych postupoch vrátane konkrétnych krokov a možných výsledkov postupov.

Môže sa stať, že dieťa nedostane primerané informácie, nesprávne ich pochopí alebo ich zabudne. Ako opatrovník zodpovedáte za to, aby sa k dieťaťu dostali primerané informácie, ktoré zohľadňujú potreby detí a sú v jazyku, ktorému dieťa rozumie.

Tip

Pri informovaní detí o ich právach vám pomôže leták agentúry EUAA určený deťom podliehajúcim smernici o dočasnej ochrane.

Je dostupný v rôznych jazykoch vrátane ukrajinčiny na adrese:

<https://euaa.europa.eu/sk/publications/docasna-ochrana-co-potrebujes-vediet>.

V smernici o dočasnej ochrane (článok 16 ods. 2) sa stanovuje aj **právo dieťaťa byť vypočuté** pri určovaní jeho umiestnenia. Toto právo sa vzťahuje na všetky rozhodnutia, ktoré majú na dieťa dosah, a to aj pokiaľ ide o poskytovanie služieb, ako aj o správne a súdne konania. Deti môžu mať v súvislosti s vypočutím ich názoru rôzne potreby: niektoré deti môžu byť napríklad hanblivé, mať poruchy sluchu alebo reči, iné môžu potrebovať tlmočníka. Niektoré deti sú zvyknuté robiť si vlastný názor a vyjadrovať ho, pre iné to môže byť ťažšie. Opatrovník by takisto mal pracovať s očakávaniami dieťaťa, pretože rozhodnutia orgánov nemusia vždy zodpovedať tomu, čo si dieťa želá.

Pokiaľ ide o maloleté osoby bez sprievodu utekajúce z Ukrajiny, úradníci a poskytovatelia služieb budú musieť zabezpečiť, aby mali deti prístup k tlmočníkovi a aby tlmočnicke služby spĺňali štandardy kvality. Tlmočníci by nemali zasahovať do obsahu a témy rozhovorov, musia byť neutrálni a nemali by dieťa nijako zastrašovať. Z pohľadu dieťaťa môže byť dôležité, či je tlmočník žena alebo muž, preto by ste sa mali dieťaťa opýtať, čo by mu viac vyhovovalo, najmä ak bolo obeťou násillia či vykorisťovania alebo ak sa rozhovor týka iných citlivých záležitostí. Užitočným nástrojom môže byť tlmočenie online/virtuálne tlmočenie cez telefón, ak je potrebný rýchly prístup k anonymným tlmočnickým službám a ak služby tlmočenia v ukrajinskom jazyku či iných jazykoch nie sú dostupné priamo na mieste.

Zaistenie bezpečnosti a blaha dieťaťa

Dôležitou úlohou je určiť osobitné potreby dieťaťa a reagovať na ne, a to aj odkázaním dieťaťa na potrebné služby, ako sa napríklad uvádza ďalej.

→ **Ubytovanie.** V smernici o dočasnej ochrane (článok 16) sa od členských štátov vyžaduje, aby maloletým osobám bez sprievodu poskytli ubytovanie, pričom sa odkazuje na umiestnenie u dospelých príbuzných, v pestúnskej rodine, záchytnom centre alebo u osoby, ktorá sa o dieťa starala pri úteku z krajiny pôvodu. Ako opatrovník budete musieť zaistiť, aby bolo ubytovanie pre dieťa vhodné a aby sa zohľadnili aj názory dieťaťa na jeho umiestnenie, ako sa uvádza v článku 16 ods. 2. Opatrovník bude takisto dohliadať na pobyt dieťaťa u príbuzných alebo opatrovateľa, aby sa uistil, že dieťa sa má dobre. Ak dieťa prichádza ako súčasť skupiny, napríklad v prípade športových tímov alebo skupín z ukrajinských inštitúcií, odporúča sa zabezpečiť, aby mohli deti ostať v blízkom kontakte s ostatnými členmi skupiny, ale aby nedošlo k opätovnej inštitucionalizácii dieťaťa.

→ **Prístup k vzdelávaniu.** V smernici o dočasnej ochrane (článok 14 ods. 1) sa poskytuje osobám mladším ako 18 rokov prístup k vzdelávaciemu systému za rovnakých podmienok, ako majú štátni príslušníci hostiteľskej krajiny. Ako opatrovník by ste sa mali uistiť, že dieťa dostalo prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zapísalo sa do školy. Dieťa môže potrebovať vašu pomoc s prípadnými administratívnymi požiadavkami, napríklad s potvrdením dosiahnutého stupňa vzdelania, potvrdením diplomov alebo s uľahčením prístupu k jazykovým kurzom.

→ **Prístup k lekárskej alebo inej pomoci.** V smernici o dočasnej ochrane (článok 13 ods. 4) sa uvádza, že maloleté osoby bez sprievodu môžu mať osobitné potreby a majú preto nárok na lekársku alebo inú pomoc. Môže to napríklad zahŕňať psychologickú podporu pre deti, ktoré boli svedkami vojnových zločinov, alebo služby pre detské obete znásilnenia. Ako opatrovník by ste mali zabezpečiť, aby bolo dieťa nasmerované na podporné služby a malo k nim účinný prístup.

→ **Zlúčenie rodiny.** Opatrovník by mal presadzovať úzky kontakt s rodičmi dieťaťa, pokiaľ neexistujú dôvody domnievať sa, že to nie je v najlepšom záujme dieťaťa. Ak dieťa stratilo kontakt s rodičmi či rodinnými príslušníkmi alebo ak nevie, kde sa zdržiavajú, ako opatrovník by ste mali iniciovať vyhľadávanie rodinných príslušníkov alebo nabádať orgány, aby s tým začali. Keď sa rodina nájde, mali by ste presadzovať jej zlúčenie, pričom najskôr treba posúdiť, či je vyhľadanie a zlúčenie rodiny v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

Postup zlúčenia rodiny vo vašej krajine

Preskúmajte vnútroštátne právne predpisy vo svojej krajine, aby ste zistili, ktorá organizácia vo vašej krajine zodpovedá za vyhľadávanie rodinných príslušníkov, a získali informácie o postupe zlúčenia.

Plnenie úlohy sprostredkovateľa vo vzťahu k iným odborným pracovníkom

Ako opatrovník budete musieť zabezpečiť, aby boli dieťaťu poskytnuté všetky dostupné služby, napríklad služby právnej, sociálnej, zdravotnej, psychologickkej, materiálnej pomoci a služby vzdelávania. Preto bude potrebné, aby ste ostali s dieťaťom v pravidelnom kontakte a konali koordinovane s ostatnými agentúrami, orgánmi, poskytovateľmi služieb a inými osobami. Pre dieťa ste referenčnou osobou a sprostredkovateľom v komunikácii s odborníkmi, ktorí mu poskytujú starostlivosť a pomoc. V prípade detí z ukrajinských inštitúcií môže táto úloha zahŕňať koordinovanie krokov s ukrajinským opatrovníkom alebo dospelou osobou, ktorá skupinu detí sprevádzala na ceste do EÚ.

Opatrovník by mal takisto dieťaťu uľahčovať kontakt a komunikáciu s ostatnými odbornými pracovníkmi, ak je to potrebné. Zároveň budete musieť rešpektovať a obhajovať právo dieťaťa byť vypočuté a pomáhať dieťaťu pri účasti na všetkých rozhodnutiach, ktoré sa ho dotýkajú.

Medzi povinnosti opatrovníka patrí aj monitorovanie situácie dieťaťa a podporovanie ostatných zapojených odborných pracovníkov s cieľom zaistiť, aby boli všetky poskytované služby primerané a v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

Prílohy

Dodatočné zdroje

EUAA

Platforma Who is Who (Kto je kto) agentúry EUAA predstavuje zdroj informácií o kľúčových zainteresovaných stranách a ich úlohe v azylovom systéme a systéme prijímania podľa vnútroštátnych politík a právnych predpisov a o tom, ako sa to vykonáva v praxi. Ponúka aj stránku venovanú dočasnej ochrane, ktorá je dostupná na adrese: <https://whoiswho.euaa.europa.eu/Pages/Temporary-protection.aspx>

Úrad EASO, *Praktická príručka o najlepšom záujme dieťaťa v azylových konaniach*, 2019.

FRA

Vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa vykonáva smernica EÚ o dočasnej ochrane vo vybraných členských štátoch EÚ, október 2022, pravidelne aktualizované.

Deti bez rodičovskej starostlivosti nachádzajúce sa v inom členskom štáte EÚ, ako je ich vlastný – Príručka na posilnenie ochrany detí so zameraním na obeť obchodovania s ľuďmi, 2019.

Agentúra FRA a Európska komisia, *Opatrovníctvo pre deti bez rodičovskej starostlivosti – Príručka na posilnenie opatrovníckych systémov s cieľom uspokojiť osobitné potreby detských obetí obchodovania s ľuďmi*, 2014.

Európska sieť pre poručníctvo alebo opatrovníctvo

Informácie o Ukrajine – Zdroje a informácie týkajúce sa Ukrajiny, posledná aktualizácia zo 7. októbra 2022.

Európska komisia

Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care (Deti bez sprievodu a odlúčené deti, ktoré utekajú pred vojnou na Ukrajinu – často kladené otázky o registrácii, prijímaní a starostlivosti), 2022

Webová stránka Solidarita EÚ s Ukrajinou obsahujúca informácie pre ľudí utekajúcich pred vojnou na Ukrajinu je dostupná na adrese: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/index_sk.

- Táto webová stránka obsahuje kľúčové informácie o právach, pokiaľ ide o prekročenie hranice do krajiny EÚ, oprávnenosť na dočasnú ochranu a žiadanie

o medzinárodnú ochranu, ako aj o právach spojených s cestovaním v rámci Európskej únie.

UNHCR

Portál údajov o situácii utečencov z Ukrajiny

Informácie určené pre deti a mladých ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny možno nájsť na pomocných stránkach kancelárií UNHCR v jednotlivých krajinách, napríklad na stránkach kancelárie v Rumunsku, na Slovensku, v Poľsku.

UNICEF

Guidance for protecting displaced and refugee children in and outside of Ukraine - How authorities and aid workers can help keep children displaced by the war in Ukraine safe from trafficking and other forms of exploitation and abuse (Usmernenie k ochrane vysídlených detí a detí utečencov na Ukrajine a mimo nej – Ako môžu orgány a pracovníci pomoci pomôcť ochrániť deti vysídlené z dôvodu vojny na Ukrajine pred obchodovaním s ľuďmi a inými formami vykorisťovania a zneužívania), 10. marca 2022.

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM)

Platforma IOM pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi v humanitárnom kontexte.

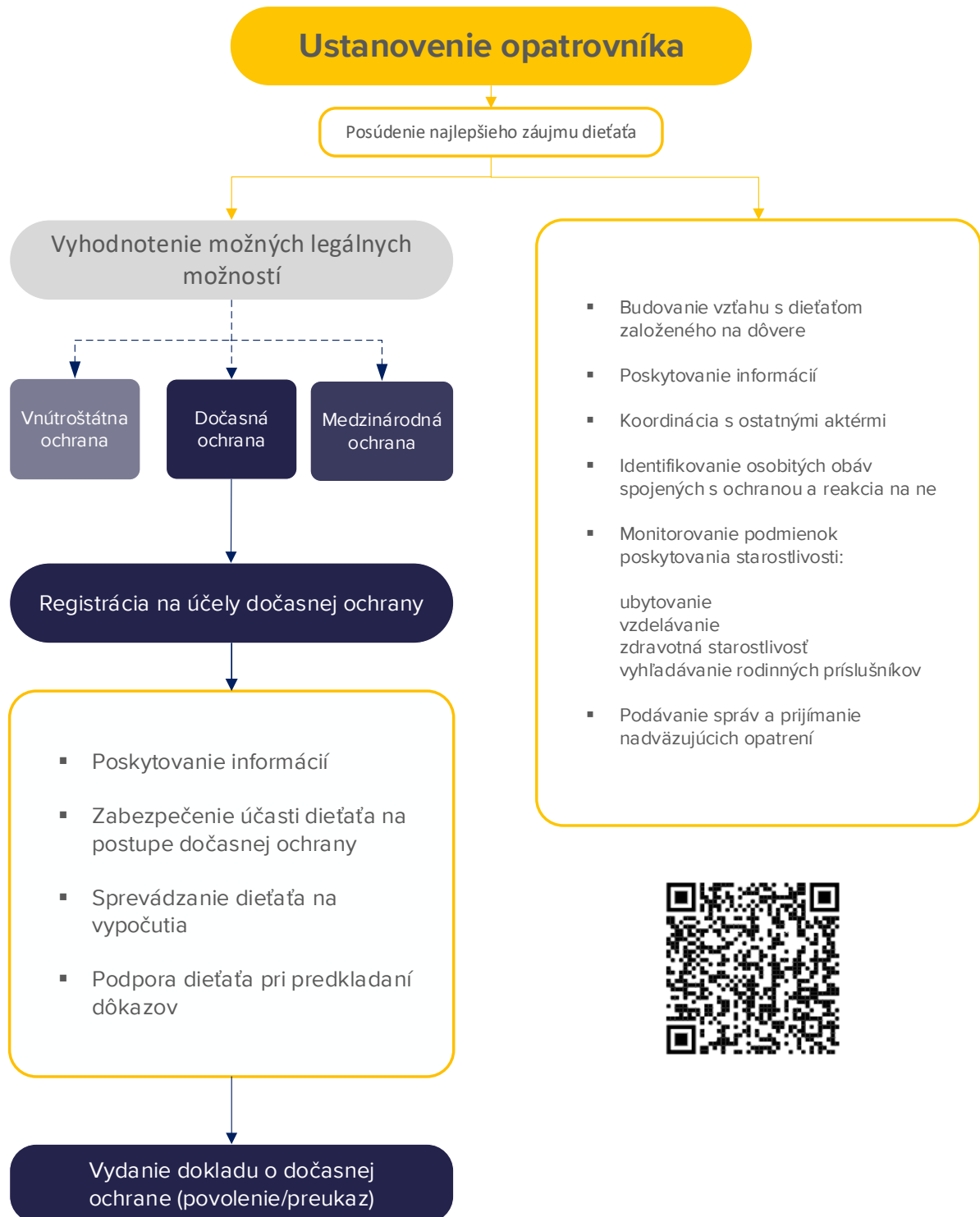
Organizácie občianskej spoločnosti

Missing Children Europe, Practical guidance on preventing and responding to trafficking and disappearances of children in migration (Praktické usmernenie k predchádzaniu obchodovaniu s migrujúcimi deťmi a prípadom ich zmiznutia a k reakcii na ne), 2019.

Projekt Proguard, Trvalé riešenie: integrácia v prijímajúcej krajine.

4.1. Pracovný postup pri úlohe opatrovníka v kontexte dočasnej ochrany

Publications Office
of the European Union

